Virrhang

a Dunántúl irodalmi, művészeti és társadalmi hetilapja

Főszerkesztő:
Kósa Lajos

Szerkesztő:
Huhn Gyula

Tartalom:

S. Zöld Ferenc: **Alexander Sergejevics Puskin** (tanulmány). — *Erdődy Mihály:* **Feldrengés Pesten** (kroki). — *Barbarits Lajos:* **Fityeházán megfogták az ördögöt** (elbeszélés). — *Novinszky Rezső:* **Levelek** (verses-elbeszélés). — *Németh Böske:* **Te vagy** (vers). — *Horváth Imre:* **Egy régi dal** (vers). *Klug Kató:* **Az én szerelmem** (vers). **Könyvekről. Szerkesztői üzenetek.**

Ára: 2500 korona.

I. évfolyam, 9. szám.

Pál és Indra

bel- és külföldi divatkülönlegességei

Zalaegerszeg

Telefon 170. **Telefon 170.**

Uradalmak, malmok, községek villamosvilágitási berendezését szakszerüen és jutányosan készíti

Zalai Műszaki Vállalat

Zalaegerszeg.

Költségvetés dijmentesen készül.

Diskai Sándor

művészi fényképész

Budapest, Rákóczi-ut 74.

Speciálista gyermek és menyasszonyi felvételekben. Rendkivül jutányos árak!

ÉPÜLET- ÉS BUTORMUNKÁT

továbbá méhkaptárakat (magam is méhészkedem), szőlőpréseket, szélrostákat s e szakmába vágó munkát **a legolcsóbban készit**

SÁNDOR JÁNOS

asztalosmester

BONCZÓDFÖLDE

U. p. és vasutállomás: ALSÓBAGOD.

BIENENSTOK VILMOS

Telefon: Józs 60-66.

bélyegző-gyára

Budapest, Rákóczi-ut 64.

NAGY JÁNOS

épület- és butor-asztalos

ZALAEGERSZEG,

Rákóczi-ucca 12. szám.

Elvállal: épület-munkákat háló- és ebédlő-butorok készitését, valamint antik-butorok szakszerü javitását.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

I. évfolyam. 9. szám. 1924. julius 27.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Zalaegerszeg, Rákóczi-u. 17.

Fiókszerkesztőség minden dunántúli városban.

VISSZHANG

a Dunántúl irodalmi, művészeti és társadalmi hetilapja

Előfizetési ára: 1/2 évre 50000 K, 1/1 évre 25000 K, Egyes szám 2500

Hirdetések díjszabás szerint.

Főszerkesztő: Kósa Lajos. | Megjelenik minden vasárnap. | Szerkesztő: Huhn Gyula.

Alexander Sergejevics Puskin

Irta: *S. Zöld Ferenc* (Pécs).

Egyetlen írót sem lehet izoláltan — mindenkitől elvonatkoztatva — boncolgatni, hanem rá kell mutatni, hogy hogyan kapcsolódott bele valamely fejlődés-láncba, vagy hogyan indított meg hatalmas lavinát.

Így tehát gyors tempóban végig kell futnunk a későn meginduló orosz irodalmon, hogy elérkezzünk a XIX-ik századig — Puskinig —, az első igazi orosz íróhoz, ki maradandó nevet vívott ki nemcsak hazája, de az egész világ kulturhistóriájában.

Gyors tempóban akarunk futni a kezdettől, a „Codex Ostromirianus"-tól, amit valamikor 1056 táján egy Gergely nevü diakonus másol egyházi szláv evangéliumból, vagy „Russzkaja Pravda" Jaroszláv kiewi nagy fejedelem törvénykönyvétől, melyek az első határkövek.

Minden kezdet hatásokból, tapogatózásokból, epigonoskodásból áll s így az orosz irodalom kezdete is dadogó fordítások és idegen hatások ködében vész el.

Névtelen népköltők, ballada-szerü dalok a Newáról, a Kaukázusról, Krimről, — s az első nevekre csak a XVIII-ik században bukkanunk. Kantemir, Lomonoszov, Szumarakov, Rylejev, az első ismertebb név Karamazsin, azután két romantikus előfutár — Szukovszkij és Batyuskov — után jön az első igazi orosz író: Puskin.

Alexander Sergejevics Puskin a teljes nevén, különös vérkeverékü ember, ki a XVIII. század utolsó évében születik Moszkvában, ereiben a buja és forró Afrika vére folyik össze a tunya orosszal, és kaukázusi dalokat hall énekelni a dajkájától; kaukázusi dalokat, melyekben távoli erdők mélabúja sír s ezek a lassan csengő régi nóták, ezek a bicegő technikáju ócska strófák, mély és maradandó nyomokat hagynak a lelkén.

Azután Carszkoje-szeló — nemesi iskola — tizenhétéves s kis dadogó versek francia nyelven, de alig mulik el egy-két év, a társaság rajong érte s Szukovszkij így beszél róla: „engem, mesterét már tulszárnyalt".

De azután jön Kisenev. Jön a száműzetés egy éles és túlbátor epigramma miatt s ottan, a kicsi Kisenevben barátságot köt vándorló, szabad cigányokkal, majd Krimia teremtő csöndjében s messzi Kaukázus erdeiben barangol, ismét internálás — és trónra lép I. Miklós.

Hogy igaz-e, vagy sem — nem tudjuk, de állitólag nagy lirai jelenet játszódott le a cár és a költő között, valami nagy ellágyulás-féle, nagy életkibeszélések, vágyak és álmok elmondása, vagy talán kérés — de annyi tény, hogy Péterváron marad, a cár kamarása lesz és harmincnyolcéves korában párbajban olyan romantikusan hal meg, mint amilyen romantikus volt az élete.

Szíven találja egy golyó s most tán a wolkowoi temetőben nyugszik — ez az

egész élete, így, szárazon és szintelenül.

*

„Szocsenjija Puskin", melyet a pétervári irodalmi segély-egylet adott ki öt kötetben, összefoglalja és kezünkbe adja az első nemzeti író műveit, ki kulturális és európai alaptónust ad s ki kitudta magát valamennyire szakítani Byron varázslatos hatása alól.

A XIX-ik század irodalmára akkor Byron nyomta rá letörölhetetlen bélyegét s Puskin is szakítván a pseudo-klassikus iránnyal (Ruszlán és Ljudmilla, Kaukázusi fogoly) s lemálván róla az első époszok dadogása — romantikussá lesz, s jön — Anyegin.

Ha gorcső-filologusként nézem ezt a remeket, akkor Byron „Childe Harold", de különösen „Don Juan" hatását vagyok kénytelen megállapítani, de — Csajkowszky operája zsong a fülemben s nem tudok, nem akarok obiectív lenni.

És nem akarok hatásokat keresni az Anyeginben, csak a kifejlett szépet akarom meglátni, a Szépet, melyet megtaláltam.

Mert egy kicsit megtaláljuk magunkat benne, egy kicsit Puskint s egy kicsit Oroszországot.

Anyegin, egy mazúrka táncoló dandy, kinek nincsen más dolga, csak bálozni, s trojkákon repülni szikrázó téli tájon, de néha befelé fordul és érzi a saját és az egész orosz élet céltalanságát, néha, amikor ködök és árnyak úsznak lomhán, hideg hómezőkön, néha, mikor könyveket olvas s reggelenként kibámul a hideg szürkeségbe.

Igazi romantikus eposz (subiectív természetszerüleg) s az első orosz, ki mer magáról, magukról írni. Anyegin nagy, bevégzetlen szerelme Tatjánával — Lenszky-párbaj — Vége.

Tatjána nem kell neki, pedig az végzetesen és szomorúan szereti, nem akarja észrevenni csak akkor, mikor már ünnepelt szépség, mikor már egy tábornok felesége, de akkor Tatjána hű az urához és — vége van.

(Folyt. köv.)

Feldrengés Pesten!

A „Visszhang" számára irta: **Erdődy Mihály** (Budapest).

— Szinházi geologusunk jelentése. —

Az obszervatoriumokban tett megfigyelések szerint a *feld*rengés kizárólag csak az Aréna-út és István-út sarkán volt észlelhető. Archeologusok állitása szerint valamikor e helyen a Budapesti Szinház épülete állt. Ha e *feld*rengés a Lipót-körúton történt volna, a legnagyobb katasztrófát idézte volna elő, tekintettel a Lipótváros rendezetlen talajviszonyára. Ebben az esetben igazán elmondhattuk volna: *nincs már zsidó Pesten.*

Szakkörök véleménye szerint a *feld*rengést a gyöngén alátámasztott földvizek (illetve feldviccek) okozták, amelyek a tartós részvényesőzések folytán túláradtak és megingatták az egész *feld*darabot.

De elősegitette a *feld*rengést a nézőtér hirtelen beomlása is, amely könnyen végzetessé válhatott volna. Egyébként a *feld*indulás nem okozott jelentősebb károkat, csupán a cselekmény szálait tépázta meg és néhány *feld*erítő szójátékot tiport össze, amelyről másnap a szinházi geologusok (egyesek szerint kritikusok) is megemlékeztek.

Meg kell még említenünk, hogy a *feld*rengést állandó vihar (ugynevezett tapsvihar) kisérte és az egész nézőtér majdnem *feld*ült a kacagástól. A gyöngébb idegzetüek nevetőgörcsöket is kaptak, ami katasztrofális borzalmak alkalmával igen gyakori eset. A félelemnek egy sajátságos megnyilatkozása ez, amely azonban már a patologia körébe tartozik.

A *feld*rengés minden este pont nyolc órakor kezdetét veszi és az éjféli órákig is eltart. Az obszervatorium a beérkező jelentésekből (komünikékből) következtetve, egyelőre teljesen reménytelennek találja a helyzetet. A gyakori *feld*rázkódtatások előbb-utóbb alá fogják süllyeszteni a szinházi talaj nivóját és a *feld*indulás oda fog vezetni, hogy rövidesen magát Sekszpirt is egyenlővé teszi a *Feld*del.

Az én szerelmem

Irta: Klug Kató (Pécs).

(Mutatvány a szerző most megjelent könyvéből.)

Az én szerelmem
reszkető, félő
kicsi madár.
Vergődő, síró,
gyáva, ügyetlen.
Itt kinlódik
kalitkában:
a szivemben.
És mire repülne,
szavakban, csókban
s ölelésben szállna —
Nem birja a szárnya.

DUNÁNTÚLI KÉPESKÖNYV

Veszprém

Az ősi vár vén házai százados regéket rejtegető sphynx-arccal bámulnak a még vénebb Bakony cserlombos hegycsúcsaira. Mintha az évezred előtti harci zaj visszhangja süvítene a várfokon át, mintha István lovának prüszkölő szuszogása adna hangot, keresve az ellenséges Kupa paripájának gyors megfutamodásában elmosódó nyomdokait.

Igy kánikulában jól esik ez a hüvös szellő, amely egyik kellemes sajátossága a vén Veszprémnek. De jól esik visszagondolni az elmult nagy idők regésen szép történéseire is. Csak azóta sok minden megváltozott! Az őskeresztény harcot nem vívják már a falak között; nem űzik-hajtják a lázadót! Otthont talált itt is, mint másutt is, az idegen gondolat s a kézben harci kopja helyett Shilok pénzeszsákja szorúl. Ez a kór nem kimélte meg ez évezredes falakat sem, bennük nyüzsög a régiektől távoleső csunya anyagi élet.

*

Nem változott Veszprém arculatja kivülről, de megváltoztak az emberek kivülről-belülről egyaránt.

A régi egyetemes főiskola — ma piarista főgimnázium — áll még ma is a vár középpontjában, kivülről éppen most tatarozzák. Kedves lesz a külső, amely mögött meleg belső is helyet keres. Szeptemberben nyílik meg száz magyar ifjú részére névtelen nagyok adományából a diákmenza, hogy lehetővé tegye az intelligens, de a viszonyok mostohaságánál fogva annyira lerongyolódott középosztály fiainak a tudás fájához juthatását. Nemes gondolat nyomán már a nemes tett jár.

A vén tüztorony is ott áll mecsetszerü, hosszan ívelt tornyával s estszürkülettől hajnali pirkadásig óranegyedenként csak elhangzik még a tüzőr sipjának tücsökcirpelésszerü fütyülése. Ez is specialitása a régi Veszprémnek.

A piac képe is ugyanaz, mint volt évtizedekkel előbb

Fityeházán megfogták az ördögöt

Irta: **Barbarits Lajos** (Nagykanizsa).

Fiatal volt. Nevezzük csak Péternek. Fityeházán élt ifjú feleségével, még alig-alig túl a mézesheteken. Boldogok voltak. Dolgozgattak a földön, meg a ház körül. Úgy, hogy mindig tele volt a csür, a padlás, a pince.

Egyszer csak aztán valami furcsát vett észre Péter, a házatáján.

Mikor hazatért este a mezőről, vagy a kanizsai vásárról, az asszony csak térült-fordult körülötte, elébe tette a vacsorát is, sütött neki fehér cipót is — csak éppen hogy nem törödött eléggé az urával. Csak kiszolgálta, mintha cselédi sorban lenne, nem is asszony a háznál.

Péter nem tudta mire vélni a dolgot. Ő bizony meg nem kérdezte, mi bántja az életepárját — ahhoz kemény volt a nyaka. Csak úgy magában morfondirozott néha az ekeszarva után és eltünődött, amikor szép rendbe feküdt a kaszája nyomán a lucerna, meg a vadvirággal tele fű.

Igy ment ez egy darabig.

Lassanként aztán mindig tarthatatlanabb lett a helyzet.

Az asszony egyre durcásabb, mogorvább lett. Lassan már rá sem tudott nézni az urára. Kerülte. Mintha haragudott volna rá, halálos, nagy haraggal.

Úgy, hogy egyszer már nem birta tovább Péter. Elpanaszkodta a dolgot a Juli nénémasszonynak, aki ott lakott vele egy fedél alatt. És csak akkor kezdte igazán nem érteni az egész fura esetet.

Juli nénémasszony ugyanis azt mesélte, hogy a fiatalasszony valósággal őrjöng, mikor nincs otthon az ura. Annyira kivánja látni, annyira érzi olyankor a hiányát és sír és tépi a haját, le-fel jár az udvaron, tördeli a kezét és várja-várja az urát. Kiszalad elébe a kapuba százszor és ernyőt csinál a szeme elé a tenyeréből, úgy néz végig az uccán, mikor már alkonyodik. Kérdik, mi baja. Csak az urát várja, az hiányzik. Mert élni sem tud nélküle. Beszélni akar vele. Látni akarja, hiszen elment mindjárt, amint letette a kanalat ebéd után.

Péter csak hallgatta . . . hallgatta . . . nyelte a szót. De nem értett az egészből most már igazán semmit. Juli nénémasszony még kevesebbet.

Mit csináljanak most? Mert ez így nem mehet tovább.

— Tudod, édes gyerekem, — oldotta meg végül is Juli nénémasszony — én csak azt mondom

csak a régi cégtáblák helyébe kerültek újak, a régi házak cseréltek új gazdákat, nem annyira az öröklés törvényes rendje és módja szerint, mint inkább a „változott viszonyok“ kényszerítő hatása alatt, adás-vétel formájában, a pénz jogán.

*

A Plosszer-sétány pár évvel ezelőtt szépen parkirozott utjain ma is ott nyüzsögnek az apró emberkék, de ma már nem fogósdit, szembekötősdit és lovast játszanak, hanem a lovasjáték helyett már a modern autós játék járja; gyi, Fakó! helyett töff-töff hangzik a lombok alatt s az ehhez nem szokott vén fák roszszalólag hajtogatják lombfejüket.

De dísze lett a ligetnek a még mindig épülő Muzeum, amelyet egy lelkes piarista páter rajongása alkotott meg.

Komor fotográfia ez! Nem hangulatcsináló. Hiányzik valami, ami lelkesebbé tehetné az embert, amikor szükebb pátriájáról beszél s amikor kötelez vele szemben a hála, hogy otthon helyett otthont adott.

Azért mégis szeretlek — Veszprém, szeretem vén falaidat, szeretem ózondús levegődet és jó vizedet, amely az Aranyosvölgy hétforrásából meg nem rontottan kerül szomjazó ajkunkra, amikor tikkadtan, reménytelenül, kidölőben vagyunk s felüdítesz.

*

A forró nyári kánikula idegbizsergetőn kellemes, hűvös estjén, amikor végigszalad incselkedőn a vén Bakonybó' elszabadult szellő, fülünkbe súg sok huncut mesét. Álomba ringat. Megmozdulnak nyikorogva a vár házainak kapui, megnépesedik a régi vár uccája s összekeveredik víg szórakozásban a vár katonasága, — a céhbeliek jóindulatu, mosolygós biztatása mellett, — emezek szűzeivel s felhangzik a dal *a régi dicsőségről* . . .

Sólyom.

A keszthelyi hősök emléktáblájának margójára

Zalaország legéletrevalóbb városában, a Balaton-vidék kulturájának ősi fészkében emléket állitottak a halálnak.

---

neked, menj be Kanizsára a pénteki vásárkor, aztán a babos-asszonytól kérdezd meg. Ne sajnáld azt a pár forintot!

— Be is megyek én, Juli néném! — vágta fel a fejét Péter. — Nem birom én ezt úgysem.

Aztán a legközelebbi hetivásáros napon befogott és beporoszkált Nagykanizsára. Kocsiját, lovát bekötötte az egyik korcsmaudvaron a szinbe. Aztán elindult megkeresni a babos-asszonyt. Nem sokat kellett keresnie, hamarosan útbaigazították.

Sarkából félig kidőlt kapun lépett be a javasasszony házába. Kicsit mintha megborsozott volna a háta, mikor rekedten megcsikordult a kapu, ahogy behajtotta maga után. Mintha félt volna. Nem szokta ő az ilyent.

Meg a javasasszony szúros szeme is zavarba hozta. Mindent titokzatosnak, boszorkányosnak látott. Alig mert körülnézni a homályos szobában.

Akadozva, lélegzetvesztve beszélte el a baját. Nem is mert nézni máshova, csak a kalapjára. Nem állta az asszony tekintetét.

Mikor nagynehezen befejezte, kínos csendet talált maga körül. Akkor nézte meg jól az asszonyt, aki lehunyt szemmel gondolkodott. Rendezte a boszorkányságokat a fejében. Csak nagy sokára szólt:

— Megbabonázták a feleségedet, fiam. Most csak tudd meg, hogy ki volt az. Aztán gyere vissza hozzám.

Ellátta utasításokkal, pontosan, milyen időben, merre felé fordulva, mit, hogyan csináljon. Tizezer koronáért hiszen mondhatta.

Péter meg alig várta, hogy hazaérjen Fityeházára. Elmondta rögvest az egész dolgot Juli néninek. Estére kelve meg már csinálták is módjával, szigorúan az utasítás szerint.

A ház előtt, az asszony muskátlis ablaka előtt, éjszaka, titkon, újhold hetednapján három medicinás-üveget megtöltött Péter tiszta vizzel, amit a baloldali harmadik szomszéd fiával húzatott a kútból még az este, itatás előtt. Az ablak alatt egy szó nélkül a gyalogjáróba kis gödröt kapart, jól bedugaszolta az üvegeket s az egyiket az ablak felé, másikat a temetőkapu felé, harmadikat Kanizsa felé beletemette a gödörbe, aztán letaposta, hogy meg se lássék.

Mikor elvégezte, épen kakas kukorékolt az alvég felől. Megborzadt. Keresztet vetett és sietett belebujni az ágyba.

Három hétig nem történt

A világ minden tája felé szórt, jobbára jeltelen, talán rég felszántott sírhantok alatt száznyolcvanhat porladó szív dobbant azon a napon hazafelé. Sok megmaradt testvér sóhajtása indult el azon a napon bizonytalan, sohasem látott messzeségekbe, tétova temető-járásra.

Azt sem tudjuk sokan, merre keressük őket. Azt sem tudjuk van-e út odáig. És ki tudja hányan, akik sohasem láttuk egymást, találkozunk vadvirággal benőtt, bozót alá rejtett tömegsírok felett.

A fájdalomban, könnyhullatásban, kálváriajáró órák idején testvér lett mind a sirató, búcsúzó, átokvert ember. És testvérek lettek ők a halálban, a mártíromságban, az élő életben, ami megmaradt; ami van, mert nincsenek ők, mert áldozatul követelte őket a telhetetlen nagyúr, a sors, amikor véres kártyáival elkezdte kirakni az új pásziánszot.

Aranycirádás, márványba vésett betükben száznyolcvanhat keszthelyi testvér rég messze szállt lelke még szorosabb testvériségben találkozott, hogy együtt maradjanak örökké s a templom előcsarnokának áhítatos csendjében végigsimogathassa őket a Balaton levegője, amit odacsap a kósza szél.

Rokkant, félkarú bajtárs mondta az emlék-beszédet, aki velük élte át a borzalmakat, akinek a toll és a tudás volt csak fegyvere, mig nem kellett felcserélnie emberölő, gyilkos szerszámmal. A rokkant bajtárs hazajött. Átvette a tollat a megmaradt másik kezébe és dolgozott tovább.

Csonka karja ízzó szeretettel lendült a száznyolcvanhat halott emléke felé, mikor lehullott a lepel. — Észre sem vette, nem is tudta, hogy ebben a mozdulatban, ebben a csonkán lendülő, törhetetlen akarattal tovább harcoló karban találkozott a véres esztendők szomorú árnyéka, a jelen szomorú, gyötrött kálváriajárása és a jövő bizakodás napsugaras igérete.

Száznyolcvanhat hőse a Balaton ősi városának az égi vártáról nyugton néz le a régi otthonok felé. Akik az életükkel, utolsó csepp vérük hullásával adóztak,

---

semmi. Az üvegekkel legalább nem, mert azokat nem volt szabad megbolygatni addig. De három hét hosszú idő. Az asszony megszelidült ezalatt. Már-már majdnem olyan volt, mint azelőtt, csak, mikor az ember nem volt otthon, kijárt a kert végébe, a nagy cseresznyefa alá. Nem is bánták. Ott talán könnyebben esett a várás.

Három hét mulva aztán, pontosan ugyanabban az éjjeli órában Péter kibontotta a gödröt. Nézte, megmaradt-e a viz mindegyikben. Mert a babosasszony azt mondta, hogy ha az egyikben lesz majd valami különös, azt be kell vinni megint őhozzá Kanizsára.

Hát Péterben még a lélekzet is megállt. Két üvegből eltünt a viz, a harmadikban azonban maradt helyette valami furcsa, alaktalan kis figura. Bogárnak is lehetett nézni, göröngynek is, stuplidarabnak is. De bezzeg még sem volt az egyik sem.

Alig várta Péter, hogy reggel legyen. Szaladt a Juli nénihez az üveggel. Szorosan lekötötték a dugót pergamentpapirossal, aztán siettek vele mindjárt a komához jótanácsért. Az öreg épen a fölöstökömmel volt elfoglalva. Hanem egyszerre kiesett a kezéből bicska is, utána a szalonna is, amikor mutatták neki az üveget és elmesélték a történetét.

— Az ördög!... Az bujt bele... Vigyétek innét... Minden jótétlélek dicsérje az Urat!... De vigyázzatok, nehogy kiereszszétek valahogyan!

Aztán mégis csak bátorságot vett magába és megvizsgálta közelebbről az üveget. Nézte, forgatta.

— Az... az, gyerekem. Az ördög ez! Megismerem a vörös szeméről!

Lassanként Péter is kezdte látni a két vörös szemet.

— Hát ide bujt bele, aztán azért mult el a lidérc az asszonyról — fejtette meg Juli néni egyszeriben. — Nem látod? Akkurát ott van a farka is a pokol fajzatjának.

Most vette csak észre Péter is, hogy tényleg, mintha farka is vón' annak a fura micsodának.

Fityeháza nem olyan nagy falu. Estére kelve már mindenki csudájára járt az ördögnek. Péterre úgy néztek, mint a falu hősére, aki megfogta és talán örök időkre bezárta, ártalmatlanná tette az ördögöt. Kézről-kézre járt a féltett üveg.

A vörös szemét, a kampós farkát mindenki látta. Később már szarva is lett. Aztán kilógó

akiket elsöpört a vihar, akiket a halál dermesztő karja örök öleléssel hőssé avatott, azoknak emléke szent talizmánnak maradt a Helikon városára.

Száznyolcvanhat halottat leváltottak az élők, akik sokan félkézzel, féllábbal, csonkán, megkínozottan, de mindannyian egész szivvel, egész lélekkel indultak el az új háborúra, a béke kínos, keserves harcaira.

A márványba vésett nevek légiója új Hadak-útját jelölt ki a megmaradt magyaroknak. Száznyolcvanhat égő, tüzes csóva gyúlt ki a Balaton-parti éjszakákban. És Keszthely elindult utánuk — az új Hadak-útján, új hősök avatására, ahol az élet lesz az úr. *b. l.*

Őskori állatok csontvázát ásták ki Baltavár mellett. Az ásatásokat a Vasvármegyei Muzeum végeztette, Benda László szig. mérnök, a M. Földrajzi Társaság tagjának vezetése mellett. Tekintettel a Muzeum csekély anyagi erejére, az ásatásokat a 48-as Rákóczi cserkészcsapat vállalta. Az ásatások eredménye az idő rövidségéhez és ahhoz a minimális pénzösszeghez képest, amely rendelkezésre állt, nagyon szép. Mintegy 12 emlőscsalád, 3 csiga, 2 kagylófajta került elő. Az elsők a miocén-pliocén rétegekből, az utóbbiak a felsőpontusból. Az emlősök főleg a fogakkal vannak képviselve, de néhány igen szép darab csont is került elő, azonban — sajnos — a csontok legnagyobb része meghatározhatatlan. Ennek oka az, hogy kevés pénz állván rendelkezésre, nem lehetett még érintetlen területekre a leletek kiegészítése végett mélyen behatolni, mert ez esetben magánosok vagyonában esett volna kár, melyet a Muzeum megtéríteni nem tudott volna.

A nevesebb emlősök, melyek előkerültek: Ősló (Hipparion), Rhinoceros, Osgazella, Összarvas, Ősdisznó, Őshiéna stb. Ezek az állatok tökéletesen megegyeznek kortársaikkal, melyek Görög és Délfranciaországban éltek, a maiak közül pedig legközelebb Eszak-Afrika állatvilágához állanak.

Hatzky Egon magyargencsi földbirtokos, archeologus, a cserkész szövetség főtitkára az ásatások tartama alatt szintén Baltavárott tartózkodott és szaktudásával segédkezet nyujtott az ásatások eredményének fokozására.

A kiásott anyag tudományos feldolgozása körülbelül egy egész hónapot vesz igénybe.

vörös nyelve. Az egyik öregaszszony még a hasított patáját is látta. Igy az egész falu kicsinyjenagyja.

Aki azt merte mondani, hogy bogár az, ami keresztül rágta a dugót, meg egy kis föld, ami becsúszott utána, aztán ráragadt, pár szál fűvel, gyökérrel, amint elpárolgott a viz — aki ilyeneket mert beszélni, arra úgy néztek, mint hazaárulóra, aki el akarja venni Fityeházától azt a dicsőséget, hogy ott fogták meg az eleven ördögöt.

Fityeháza büszke rá azóta is. Úgy őrzik azt az üveget, mint Fityeháza legféltettebb kincsét. Hátha mégegyszer kiszabadul az ördög?

Maga mondta az öreg koma Péternek:

— Most még csak a feleségedet rontotta meg a toportyánfajzat. Azt is helyreigazitottuk. De ha mégegyszer sikerül kibujni neki az üveg nyakán, akkor végünk van, Péter fiam! Akkor bosszúból megrontja a teheneinket. Véres tejet fejünk akkor Fityeházán. Azért mondom, vigyázz vele, fiam!

És Péter vigyáz is rá.

A felesége meg a kert végében szemezi a cseresznyét a szomszédék szép szál-legény Gyuri fiával.

Te vagy . . .

Irta: **Németh Böske (Sümeg).**

Te vagy az élet, messze igéret . . .
Te vagy az álom, hópehely szárnyon . . .
Te vagy a mező, csudákat rejtő . . .
Te vagy a titok, ha szemed nyitod . . .
Te vagy a hajnal, aranyszin hajjal . . .
Te vagy a nappal, száz gondolattal . . .
— S te vagy az alkony, messze vizparton . . .

Aki

5 előfizetőt

szerez

a „VISSZHANG“-nak

ingyen kapja a lapot!

Levelek

Egyszerü történet rímekben.

Irta: *NOVINSZKY REZSŐ* (Szombathely).

Párizs, 1660 jun. 7.

Monsigneur! A tegnap este szinte álom
És — megmondom — én hinni sem merek.
A csókját? Most is érzem még a számon,
Óh — irjon, jöjjön, mondja, hogy — szeret...
A nagy királlyal máma még beszélek;
Az udvarhoz kell, hogy kerüljön Ön!
Én bennem bizhat és mindent remélhet,
Az aranyhálót — persze — most szövöm.
Most még nem gazdag... Ejnye — ért Ön
engem...
Az etikett — az mindent megkiván...
Hát jöjjön el! Ezt megbeszélni ketten
Rém fontos ügy! (És Ámor is zsivány!)
És apropos! Hogy tetszem én barátom
És izlett-e az első csók nagyon?
...Hát pá szivem! Szóval többet! Ma várom
És ezerszer csókolja Önt

Manon.

— jun. 15.

Én elhiszek, én mindent elhiszek már
És elhiszem, hogy élni — élni szép!
Ah mon amie, mi szép a dús, szines nyár
És mintha kékebb volna most az ég
Óh, holnap a királynál újra látom,
De ne bókoljon nékem kis szivem,
Hisz tudom, hogy szeret!! Édes barátom,
Amit csak mond, én mindazt elhiszem.
Hát igaz az, hogy én vagyok az első
És más nőt nem szeret, amíg csak él?
Mily bájos Ön! De hátha jő a felhő
Mely multat föd? (Eh, ettől ki se fél.)
Holnap? Királyom lesz édes szerelmem,
(Most sírnom kell...) Én oly boldog vagyok,
Hisz eddig éltem úgy, hogy nem szerettem
De jobb volt várni. Igy jövőm ragyog!
Nem untatom e hosszú, nagy levéllel?
Óh siessen, jöjjön, várom nagyon!
A többit szóval, csókos, víg-beszéddel...
Pá! Életem... Csókolja Önt...

Manon.

— jun. 20.

Nyolc napja, hogy nem láttam kisbarátom.
Beteg vagyok — és nem tudom mi fáj
És sirok, sóvárgok és egyre várom...
Hát nem jöhet? Vagy talán a király?...
És igaz! Kérem... cáfolja legott meg,
Egy pletyka jár... egy szőke marquisnő...
Ön ért engem! Ezt nem hiszem... beszélnek...
Mon Dieux — ez nagy csapás... és nincs jövő...
De nem! Ön más, nem csal meg — érzem —
engem.
(Mi lesz velem, ha már nem láthatom?)
Ah — sírnom kell, hogy várom Önt szerelmem...
Csókolja ajkát a megtört

Manon.

— jun. 29.

Az nem lehet! Könyörgöm térden állva
Ne hagyjon itt, hisz meghalok, szivem!
Magát egy megtört asszony hívja, várja,
Hogy golgothára küld? Jaj! — nem hiszem.
Két éjjet sírtam át, meghalni vágyok,
(A másik nő így nem szeretheti)
És nem haragszom, mégis megbocsátok...
A multat pedig nem feledheti!
Én imádom! En meghalok ha nem jő,
Hisz másom sincs, csupán Ön Angyalom.
Hát várom itt! Az agyam súlya felhő...
A kezét... — csókolja... szegény

Manon.

— jul. 7.

Én nem haragszom! Mindent megbocsátok,
Legyen boldog Ön, bár én nem leszek;
A szív begyógyul? S ha írt nem találok
Legjobb lesz, ha a királyhoz megyek?
Az álmaimnak elértem a végét,
Hogy boldog Ön — tudni sem akarom!
Agyő! — Nagyon szeresse feleségét,
Bucsúzik örökre... egy volt

Manon.

— aug. 7.

Monsigneur!

A kastélyra gyászlobogót huzattam,
Meghalt urnőm — mert szeretett nagyon.
A vagyonát... — erről külön tudattam...
Az ifjú párt várja egy nagy vagyon
és alázatos, vén szolgájuk

Baptiste.

KÖNYVEKRŐL

Klug Kató: Könnyek

(Pécs, 1924. Haladás-nyomda rt.)

Klug Kató, aki a következő Baudlaire idézettel vezeti be könyvét: „A szép tanulmányozása párbaj, melyben a művész felkiált a rémülettől, mielőtt legyőzetnék" — feltétlen intelligens asszonyi lélek . . . költészetében is. Ám az intelligencia nála, soksok költővel ellentétben nem hátráltatja művészi útját, nem nyűgözi le túlságosan mondanivalóit, érzései ösztönösen forranak szép gondolatokká.

Nagyon jó költő lehet belőle, — mert a fentebb elsorolt jótulajdonságok még csak a kiformálódás nehéz, zavaros stádiumában vannak — ha rendszeres olvasással, kellő, magasabb kritika mellett kifejlődő önkritikával elérni igyekszik, hogy szép érzéseit szabatosan, a megfelelő stilusban és formában, de azért mégis szabadon és mégsem a mai felületes szabadossággal hozza napvilágra.

Akkor, bizonyára, nem fordul majd elő, mint mosti — úgy hiszem első — könyvében, hogy gyakran remek, pontos formába, rímekbe keretezi a szavait a vers egy részéig, amikor is egyszerre ráun a dologra és rímtelen, csapongóan változatos szabad-formában folytatja tovább.

Ha ezeken a mesterségbeli nehézségeken túlvergődik, akkor tudjuk majd igazában élvezni Klug Kató verseit, amelyek már így is: rosszúl szabott öltözeteikben is sokszor szivszorítóan gyönyörüek.

Különösen kiválnak „Az én szerelmem", „Jutalom", „Tagadás", „Nem akarok meghalni fiatalon", „Egy kézcsók" cimü versei, melyeket semmilyen oldalról sem érhet kifogás.

Reméljük, hogy Klug Katóval még fogunk találkozni a magyar költészet zegzúgos berkeiben.

k. l.

Egy régi dal

Irta: Horváth Imre (Somlóvecse).

Gyermekkor kertje illatos, virágos!
Nem lelek hozzád-vezető utat,
Csak egy régi dal száll felém szelíden
És felújítja vesztett multamat.

Szállj, szállj te ringó, röpke, bűvös dallam!
Ringasd álomba újra lelkemet...
Hisz gyermekkorom virágos kertjébe
Lopóznom már csak álomban lehet.

Hol van a régi, játékos gyerek?
Ki mindenen, mint nagy csodán, elámul . . .
Csak szeretni tud és még mit sem sejt
A lármás, zűrös, álarcos világrul...

Mindenben hisz és kacag mindenen.
Azt hiszi, minden csak érette van . . .
Övé a tavasz, övé a madárdal,
Mely ott csattog a kert bokraiban . . .

— Oda a tavasz . . . odavan a május . . .
Oda a régi játékos gyerek . . .
Csak egy röpke dal száll felém szelíden
S felújít drága, tünt emlékeket...

x **Orvosi hir.** Dr. Schiller a nagykanizsai szemkórház volt igazgató főorvosa a szemkórház megszünte után folytatja magángyakorlatát Nagykanizsán Erzsébet-tér 11. szám alatt.

Szerkesztői üzenetek

Kéziratokat nem adunk vissza.

B. L. Veszprém. Köszönjük. Tessék csak küldeni a jelzett dolgokat is.

H. I. Somlóvecse. Verseiből egyet már mosti számunkban közlünk. Minél több munkáját kérjük, mert ezek után itélve jövőt jósolhatunk önnek.

S. Zöld F. Pécs. Megkaptuk.

„Jó tanács". Kissé elkésett. Ugyanis: magunk is — mint már első számunk vezető-cikkében közöltük — tervbevettük a vándor-matinékat a dunántúli városokban, mihelyt a „Visszhang" gárdája kialakul, még pedig fővárosi művészek és az írók személyes közreműködésével.

Ősz Iván. Nem értjük, hogy sem a kért dolgokat nem kapjuk, sem pedig levelünkre nem válaszol. Sziveskedjék felvilágositani bennünk.

H. I. Pécs. Kérjük a hosszabb elbeszélést is. A most beküldött nagyon kedves.

Szerkesztésért felelős: Fülöp János kiadó.

Kereskedők és szövetkezetek figyelmébe!

Torna-, tennis- és egyéb vászoncipők a legolcsóbban szerezhetők be a 25 év óta fennálló specialistánál:

SCHÄFER MIKSA cégnél, Budapest, Döbrentei-tér 4—6.

Olvassa és terjessze a VISSZHANG-ot!

Aki jól akar szórakozni,
aki kevés pénzért minden-
ről értesülni akar,

fizessen elő

a VISSZHANG-ra!

Aki azt akarja, hogy üzlete
hirnevétől visszhangozzék
az egész Dunántúl,

hirdessen

a VISSZHANG-ban!

Benzin
Gépolaj
Hengerolaj
Iszapolt kréta
magánosok és gazdaságok részére.
Ecsetek
Kefék
minden iparág számára.
Állandó nagy raktár.

Első dunántúli villanyerőre berendezett festékgyár
Kardos Henrik és Társa
Pápa
Fióküzlet: **Zalaegerszeg,**
Rákóczi-ucca 1., Schütz áruház mellett.
Kész olajfesték
Kerti butor-zománc
Kocsi lackok
Kátrány
Carbolineum
Gips
Nagyban! Kicsinyben!

Művész olajfestékek tubusokban
Minden szinü kész festékek
méhkaptárak festésére
Ruhafesték
Aranyozók
Enyv
Grozit bőr-fedéllemez
gyári lerakata.
Olcsó árak!

Könyvnyomda **Könyvkötészet**
FÜLÖP
könyv-, irószer- és papirkereskedés
mindennemü iskolakönyvek, iskolai füzetek, zeneművek, tinták, rajz- és irószerek állandó nagy raktára
ZALAEGERSZEG,
Rákóczi-utca 17. **Kazinczy-tér 2.**

Fülöp-nyomda Zalaegerszeg, Rákóczi-utca 17.